

ת"פ 35140/02/22 - מדינת ישראל נגד עיסא אבו כיף

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 35140-02-22 מדינת ישראל נ' אבו כיף (עציר)
ואח'

לפני
בעניין: כבוד השופטת טל לחיאני שהם
המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד היבא טבאג'א

נגד

1. עיסא אבו כיף
ע"י ב"כ עו"ד מלי שטרן בשם עו"ד מוטי יוסף

הנאשם

גזר דין
(בעניינו של נאשם 1)

כתב האישום

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בביצוע עבירת סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ועבירת הפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ביום 11/10/21, במסגרת ת"פ 53336-11-20, הורה בית המשפט, בין היתר, על מעצר בית של הנאשם, וזאת החל מהשעה 18:00 ועד השעה 06:00 למחרת, מדי יום, וזאת עד למועד דיון שנקבע למתן גזר דין ליום 14/02/22 (להלן: "ההוראה החוקית").

ביום 02/02/22 בשעה 22:59 או בסמוך לכך, השוטרים רונאל נקטלוב ושי אדיר (להלן: "השוטרים") ביצעו סיור שגרתי בניידות משטרה לאורך קו החוף בעיר אשקלון, ובמהלך הסיור התקבל דיווח על רכב מסוג שברולט אימפלה מ.ר. 28-407-17 (להלן: "הרכב") החשוד בפריצה לרכבים.

השוטרים החלו בסריקה באזור עד שהגיעו לחניית כורכר בסמוך לרחוב בר כוכבא, שם הבחינו ברכב כשבתוכו יושב הנאשם בכיסא הנהג, ולצדו ומאחוריו יושבים 2 נוספים. משהבחינו הנאשם והאחרים שהשוטרים מתקרבים אליהם - הדליק הנאשם את אורות הרכב, החל לנסוע, יצא מהחניה ופנה בכביש לכיוון דרום. השוטרים נסעו אחרי הנאשם והאחרים בעוד הנאשם נוהג ברכב במהירות מופרזת, כשהשוטרים נוסעים אחריו, כוזזים לו וצופרים לו על מנת שיעצור - אך לשווא. הנאשם המשיך בנסיעה פראית כשהשוטרים דולקים אחריו, ובהגיעם למעגל תנועה מול "דלילה מרקט", נסע הנאשם נגד כיוון התנועה עד שהגיע לרחוב משה דורות והמשיך בנסיעה.

באותה העת, השוטרים בן יעקב מסיקה ודימטרי לפקוב (להלן: "השוטר דימה") קיבלו דיווח על אופן וכיוון התנועה של

הרכב, השוטר דימה החל בנהיגה מבצעית בניידת משטרתית, עם אורות כחולים מהבהבים וסירנה פועלת, וניסה להגיע אל הרכב בו המשיך הנאשם לנהוג בצורה פראית ואף חצה צומת כאשר האור ברמזור לכיוונו היה אדום. בהמשך, בכיוון היציאה מהעיר אשקלון, הצליחו הנאשם והאחרים להתרחק מהשוטר דימה ואבד עימם קשר העין.

במקביל למתואר, עודכנו תחנות משטרה נוספות על כיוון התנועה הכללי של הרכב, והשוטר יקיר אוהיון (להלן: "**השוטר יקיר**") עודכן כי הנאשם נוהג במהירות ברכב וחלף את כביש 34 בכיוון דרום בצומת יד מרדכי. השוטר הגיע לצומת שדרות, שם הקים חסימה עם הניידת המשטרתית, כאשר הניידת עומדת באמצע הכביש. השוטר עודכן כי הרכב בו נוהג הנאשם נמצא בדרכו אליו, במהירות, ובשלב זה לא הספיק השוטר יקיר לפרוס דוקרנים והמתין בשול הדרך בסמוך למעקה בטיחות, כ-50 מטר אחרי צומת שדרות. כעבור מספר שניות חלף הרכב ובו הנאשם והאחרים את צומת שדרות במהירות, הנאשם הבחין בניידת שחסמה את הכביש, עקף אותה משמאל, ירד לשוליים וחזר במהירות לכביש. לאחר המתואר, המשיך הנאשם בנסיעה מהירה, והשוטר דן אמרה (להלן: "**השוטר דן**") ששמע בקשר על ההתרחשות, הגיע לצומת שער הנגב, ביצע חסימה על כביש 34 לדרום (להלן: "**המחסום**") באמצעות פקק יזום על מנת להאט את התנועה, ופרס מחסומים בשוליים. במחסום שהקים השוטר דן עמדו באותה העת מספר רכבים ואוטובוסים וחיכו להנחיות המשטרה.

בהמשך למתואר, מתנדבי מג"ב יוגב אוקנין, ישראל ניסים סלמן ואורן מאור (להלן: "**המתנדבים**") שמעו על הדיווחים בקשר והתבקשו להגיע לצומת שער הנגב על מנת לסייע. בהגיעם למחסום בניידת מג"ב מסוג טויוטה, פרסו דוקרנים ומיקמו את הניידת על המדרכה בצומת, במרווח שבין כלי הרכב שעמדו בחסימה וקצה הכביש, וזאת על מנת לבצע חסימה נוספת. כעבוד מספר דקות, התקרב הנאשם, בעודו נוהג ברכב, למחסום, המשיך בנסיעה פרועה, ומשהבחין בכלי הרכב שעמדו במחסום - עלה על המדרכה מצד ימין והמשיך בנסיעה במהירות, על המדרכה בשולי הכביש. הנאשם ניסה לחזור שמאלה לכביש והתנגש בחוזקה בניידת מג"ב שעמדה על המדרכה בחזית הקדמית וכן ברכב מסוג טויוטה השייך לליאור סעודי מ.ר. 8044671 (להלן: "**רכב הטויוטה**") שעמד בכביש במחסום, מצד ימין בחלק האחורי.

לאחר הפגיעה המשיך הנאשם בנסיעה, אך עלה על הדוקרנים והרכב נעצר. השוטר דן והמתנדבים נגשו לרכב, הוציאו את הנאשם, ואילו את האחרים, שנלכדו ברכב, חילצו מכבי האש.

כתוצאה מההתנגשות נפתחו כריות האוויר בניידת המג"ב ונגרם נזק שהוערך בכ-134,481 ₪. כמו כן, לרכב הטויוטה נגרם נזק שהוערך בכ-30,000 ₪, והנהג פינה עצמו עצמאית לבית החולים "ברזילי" לצורך בדיקה ושחרר לביתו.

הסדר הטיעון

2. במסגרת הסדר הטיעון אשר הוצג בעניינו של נאשם זה ביום 11/09/22 הוסכם כי הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן, יורשע וישלח לקבלת תסקיר שירות המבחן לאור גילו, המאשימה תטען להטלת עונש מאסר בפועל למשך 4 שנים לצד ענישה נלווית, בעוד ההגנה תטען באופן חופשי. כמו כן צוין כי לאחר קבלת התסקיר ישובו הצדדים להידבר מבלי שהדבר יחייב מי מהם.

גזר הדין בעניינם של נאשמים 2-3

3. ביום 20/07/22 נגזר דינם של האחרים. על נאשם 2, אשר הורשע בביצוע עבירת הפרעה לשוטרי החזקת סכין הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה בן 4 חודשים, חציו בחופף, כך שעל נאשם 2 הוטלו בסך הכל 12 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה צופה פני עתיד. על נאשם 3, שהורשע בביצוע עבירת הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו בלבד, בהסכמת הצדדים ובשים לב לגילו הצעיר ולהיעדר עבר, הוטל עונש צופה פני עתיד בלבד.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן מיום 21/12/22 עולה כי הנאשם כבן 19, נשוי המתגורר בשטח הוריו בפזורת אום-בטין, לדבריו סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית, החל לעבוד בגיל 17 וחצי על מנת לסייע בפרנסת המשפחה במפעל ברזל.

לנאשם עבר פלילי בתחום עבירות הרכוש בגינו הטיל עליו בית המשפט לנוער מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, וכן עבר תעבורתי.

ממידע שהתקבל משירות המבחן לנוער עלה כי ההיכרות עם הנאשם החלה בשנת 2018, שירות המבחן התרשם מחבירה לחברה שולית וגורמי סיכון נוספים לצד העדר שיתוף פעולה מצד הנאשם. משכך, הומלץ על סיום ההליך כנגדו.

ביחס לביצוע העבירות טען הנאשם כי האחרים ביקשו ממנו שיסיע אותם לביצוע עבודה באשקלון, והוא נענה לבקשתם והסיעם ברכש השייך למשפחתו. לטענתו, ידע כי בשל תקלה שהתגלתה בדרך ברכב הוא חורג משעות מעצר הבית הלילי, אך למרות זאת רצה להמשיך בנסיעה. לטענתו, באזור אחד מחופי אשקלון ראה שוטרים וברח מהם, וזאת מאחר וידע שמפר את תנאי מעצר הבית הלילי וכן מאחר והאחרים דרשו ממנו לעשות כן. לטענתו, לא התעמק בשאלה מהו סוג העבודה שהם מבצעים, שלל כוונה תחילה לבצע העבירות, לא ידע שחושדים בו ובהם במעורבות בפלילים, ובעת מנוסתו חשב רק על רצונו להימלט ולא להיתפס ולא חשב על שום דבר אחר לרבות השלכות אפשריות, אישיות וסביבתיות. בדיעבד, טען כי אם היה מפעיל שיקול דעת לא היה מסכים להסיע את האחרים והיה נמנע ממנוסה. הנאשם מסר כי מוכן לפצות על הנזק שגרם, הביע עמדות התומכות בגורמי אכיפת החוק ובתפקידם, ולאור השלכות מעשיו - סבור כי לא ישוב לעבור על החוק.

שירות המבחן התרשם כי על אף שהנאשם מכיר במידה מסוימת במחירים שנגרמו לסביבתו הקרובה כתוצאה ממעשיו, לבני משפחתו יכולת מוגבלת להקנות לו גבולות חיצוניים ולהשפיע על קבלת ההחלטות שלו. כמו כן, נלקחו בחשבון עברו הפלילי, היתכנות לקיומם של קשרים חברתיים שוליים, והתרשמות ממאפייני התנהגות של נגרות, חשיבה שטחית וילדותית, אימפולסיביות וקלות דעת, קושי להפנים את המניעים הפנימיים למעשיו, וכן קושי להפנים גבולות חיצוניים ולהירתע מגבולות החוק. זאת בין היתר בשים לב לכך שהעבירות בוצעו תוך כדי ניהול הליך פלילי ובעת שהנאשם מצוי תחת תנאים מגבילים.

לאור המפורט, ובשים לב לכך שהליכי טיפול קודמים, אך לאחרונה, לא צלחו, ובשלב מסוים הנאשם אף הפסיק לשתף עמם פעולה - התרשם שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות של התנהגות עוברת חוק מצד הנאשם.

הנאשם טען כי מעוניין להשתלב בטיפול שנוגע לשליטה בכעסים ומעוניין ברכישת ידע שנוגע לתחום התעבורה ולחקי התעבורה. עוד טען כי ריצה עונש מאסר כחלופה לעבודות השירות שהוטלו עליו בגין ביצוע העבירה הקודמת עליה נשפט, וכי שולב בחינוך בכלא במשך חצי שנה, השתתף בשלושה מפגשים קבוצתיים שנערכו, עובד בכלא, ונפגש עם עובדת סוציאלית באופן פרטי אחת לשבוע לערך. שירות המבחן ציין כי טרם התקבל מידע בעניינו של הנאשם מגורמי הטיפול בכלא, אך כי אין באמור כדי לשנות המלצתם.

בשים לב למפורט, נמנע שירות המבחן ממתן המלצה טיפולית-שיקומית בעניינו של הנאשם, והומלץ לשלבו במסגרת טיפול בין כותלי הכלא.

טיעונים לעונש

5. ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה הכתובים **(ת/3)** לחומרת עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ולערכים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הכוללים את ההגנה על שלום הציבור וביטחונו, ובפרט על משתמשי הדרך, שלמות גופו ובריאותו של אדם והגנה על שלום הציבור, תחושת הביטחון האישי ואף רכוש הציבור.

לטענתה, במקרה זה הפגיעה בערכים המוגנים היא ברף הגבוה, וזאת בשים לב לכך שמדובר בנהיגה פראית מתמשכת במטרה להימלט משוטרים, אשר הופסקה רק לאחר שהנאשם עלה על מחסום דוקרנים ואף לאחר שהתנגש בעוצמה בניידת מג"ב וברכב השייך לאזרח. עוד ציינה כי חומרה יתרה נובעת מכך שהעבירה בוצעה תוך שהנאשם מפר את ההוראה החוקית שניתנה בעניינו.

עוד הפנתה ב"כ המאשימה לתכנון אשר אומנם לא בוצע מבעוד מועד, אך נלמד מהימשכות המעשים, להיות הנאשם "הרוח החיה" באירוע, לנזקים החמורים אשר יכלו להיגרם ממעשיו של הנאשם, לנזקים אשר נגרמו בפועל ממעשיו, כפי שעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, וכן לכך שהנאשם ביצע את עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה בשל רצונו להימלט מהשוטרים גם מאחר והפר את התנאים המגבילים אשר הוטלו בעניינו.

לאור המפורט, ובשים לב לכך שמהפסיקה עולה כי עבירות מסוג זה הפכו ל"מכת מדינה" אשר מצריכה ענישה מחמירה למבצעה - עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 3 וחצי ועד ל-6 שנות מאסר בפועל, לצד 5-10 שנות פסילת רישיון נהיגה בפועל ולצד רכיבי ענישה נלווים נוספים.

ב"כ המאשימה הפנתה למדיניות ענישה נהוגה אשר ממנה ביקשה להסיק למקרה זה.

אשר לקביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם עתרה ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 4 שנים, וזאת לצד הטלת מאסר מותנה ממושך ומרתיע, קנס שישקף את הפגיעה הכלכלית הנלווית לעבירות מסוג זה, פיצוי משמעותי לנפגע העבירה שספג נזקים באירוע, פסילת רישיון בפועל למשך 10 שנים, ופסילה מותנית ממושכת. באשר לעונש המאסר אשר ריצה הנאשם בגין עבודות השירות שהופקעו - טענה המאשימה כי מסכימה שהעונש יחפוף את תקופת המאסר שתוטל בגין תיק זה. יצוין כי בשונה מהאמור בטיעונים בכתב, במעמד הדיון ציינה ב"כ המאשימה

הסכמה לחפיפה של 4 חודשים בלבד.

ב"כ המאשימה ביססה עתירתה מחד גיסא על הודאת הנאשם והחיסכון בזמן שיפוטי וגילו הצעיר, ומאידך גיסא ביססה עתירתה על עברו הפלילי והתעבורתי של הנאשם, על ההתרשמות שהתקבלה משירות המבחן לנוער ומשירות המבחן למבוגרים, במסגרת תיק זה, לעניין מאפייני הנאשם, כמפורט לעיל, ועל התרשמותם מקיום סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעניינו.

עוד הפנתה לשיקול הרתעת היחיד אשר יש לשקול במקרה זה בשים לב להרשעותיו הקודמות של הנאשם, העובדה כי ביצע את העבירה עת הוא ממתין לגזר דין בתיק אחר, והעובדה כי עונשים קודמים שהוטלו עליו לא הרתיעוהו מלשוב ולבצע עבירות, וכן לשיקול הרתעת הרבים אשר יש לשקול, וזאת כפי שנלמד מהפסיקה.

6. ב"כ הנאשם טען כי על אף שאין מחלוקת לעניין חומרת העבירה ופוטנציאל הנזק הגלום בביצועה - מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 18-30 חודשי מאסר, והפנה לפסיקה כתמיכה בעתירתו.

ב"כ הנאשם הפנה לעונשים שהוטלו על האחרים בתיק זה, וטען כי על אף שחלקו של הנאשם גדול יותר - צריכה להיות "סוג של אחדות ענישה" ביניהם, וזאת מאחר ואף להם היה חלק בלתי נפרד באירוע והפרקליטות הגיעה להסדר בעניינם, כמפורט, ואף בית המשפט כיבד הסדר זה.

ב"כ הנאשם הפנה אף לגילו הצעיר של הנאשם, לעברו הפלילי שאיננו מכביד, לנטילת האחריות המלאה מצדו, ולנסיבותיו האישיות, כפי שעולים מהתסקיר. עוד טען כי הנאשם עובר טיפול במסגרת המעצר והמאסר בתחום השליטה כבעסים והתעבורה, ואף משתתף במפגשים קבוצתיים ונמצא בקשר קבוע עם העו"ס.

באשר לפיצוי - טען ב"כ הנאשם כי מאחר ולא נפגע אזרח אלא שוטרים - אין מקום להטלת פיצוי, וכי כל קנס שיוטל על הנאשם יעמיס ויקשה עליו. כמו כן, ציין כי לנאשם יש רישיון נהיגה, וכי הטלת פסילה בפועל תפגע באפשרות פרנסתו של הנאשם, וכי על אף שברר כי יש להטיל עליו פסילה בפועל - מבקש כי זו לא תהיה ארוכה אלא מאוזנת ושתאפשר לו תקווה לשוב ולעשות ברישיונו שימוש למטרות חיוביות.

7. במועד הטיעונים לעונש טען הנאשם כי מצטער על שעשה, מעוניין לחסוך את זמנו של בית המשפט, וכי עבר טיפול ושיקום בכלא, וביקש את רחמי בית המשפט.

קביעת מתחם העונש ההולם

8. על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה, על בית המשפט להתחשב: "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם במסגרת ביצוע עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והפרת הוראה חוקית כוללים בתוכם את הזכות לשלומם וביטחונם של הציבור בכלל, וציבור משתמשי הדרך בפרט, לצד שמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי.

הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנן היא משמעותית, וזאת בשים לב להימשכות עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה על פני מרחק וזמנים ממושכים, תוך התעלמות מהוראות של מספר שוטרים לאורך האירוע, נהיגה במהירות מופרזת, נסיעה כנגד כיוון התנועה, נהיגה פראית, חציית רמזור באור אדום, סטייה מהכביש ועלייה על מדרכות, ואף בשים לב לכך שכל אלה נפסקו רק לאחר עלייה על דוקרנים והתנגשות בניידת מג"ב וברכב של אזרח, אשר אף גרמה להם לנזק רב. אם לא די בכל אלה, כל זאת עשה הנאשם תוך שהוא מפר את ההוראה החוקית אשר ניתנה בעניינו ומתוך מטרה להימלט מהשוטרים.

בתי המשפט שבו וחזרו על הסיכון המשמעותי הטמון בביצוע עבירת סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, וכפועל יוצא מכך בצורך להחמיר בענישה.

יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון בע"פ 285/13 מוסטפא נגד מדינת ישראל (24/10/13) (להלן: "ע"פ מוסטפא") אשר קבע כך: "דומה כי אין צורך להרחיב הדיבור על הסכנה היתרה הנובעת מתופעת המרדפים בהיבטים של סיכון חיי אדם. מי שנמלט משוטרים, תוך שהוא מסכן את חיי הנהגים האחרים ועוברי אורח תמימים ... מעיד על עצמו כי אין מורא החוק עליו, כי הוא מזלזל בחיי אדם וכי יעשה הכל על מנת "להציל את עורו"..."

כמו כן, בע"פ 291/13 טאלב נגד מדינת ישראל (22/12/13) נקבע כי: "העבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה טומנת בחובה פוטנציאל סיכון משמעותי לציבור משתמשי הדרך. מביצועה ניכר זלזול בחוק ובמשרתי הציבור האמונים על אכיפתו. פגיעה זו, בערכים חשובים בשיטתנו, היא העומדת בבסיס מגמת הפסיקה להחמרת הענישה בגינה..."

מדיניות הענישה הנוהגת

9. טרם הפנייה לפסיקה הנוהגת אציין את הידוע לכל ולפיו הפסיקה הנוהגת מהווה פרמטר אחד מתוך מספר פרמטרים שהתווה המחוקק לבתי המשפט בקובעם את מתחם העונש ההולם וכי "מלאכת הענישה לעולם אינה מתמטית, ועליה להיגזר מנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה לגופו" [ראו: ע"פ 4232/20 פלוני נגד מדינת ישראל (12/11/20) (פסקה 9) וכן ע"פ 4910/16 אבני נ' מדינת ישראל (05/04/17) (פסקה 7)]. ודוק, בהבניית שיקול הדעת אין כוונה לערוך ממוצע חשבוני של טווחי ענישה נוהגים ובית המשפט אינו כבול לרמת הענישה הנהוגה אם סבור שיש מקום לשנותה.

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי בתי המשפט שוקלים פרמטרים שונים, בהם את מידת התכנון המוקדם, הנזק שנגרם בפועל לגוף ו/או לרכוש, כמו גם את הנזק הפוטנציאלי, וכי ככלל בעבירת מסוג זה נוהגים בתי המשפט להחמיר

בענישה ולהטיל עונשי מאסר ממושכים מאחורי סורג וברח.

ומכאן לפסיקה הנוהגת:

בע"פ 2410/04 מדינת ישראל נגד אבואלקיען (11/11/04), אליו הפנתה המאשימה, קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת העונש והחמיר את עונש המאסר שהוטל על המשיב משנתיים ל-4 שנות מאסר, ואף החמיר את עונש הפסילה מ-3 ל-6 שנות פסילה, תוך שקבע שעושה כן מבלי למצות את הדין עם המשיב בשל היותו ערכאת ערעור. באותו מקרה לא ציית המשיב להוראות השוטרים לעצור ונהג בפראות בטבורה של עיר בשעה הומה. משתנאי הדרך חייבו את המשיב לעצור, זינקו השוטרים על הרכב, אך זה המשיך בנסיעתו, תוך שהוא גורר את השוטרים ופוצע אחד מהם ברגלו. ראוי להפנות לדברי כבוד השופט א' לוי אשר קבע בפס"ד זה, כבר בשנת 2004, כי **"חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים ואסור לה להשלים עם בריונות ופריקת עול מסוג זה, ומקל וחומר שאין להשלים עם כך כאשר מדובר בתופעה שרבים חוטאים בה, והמתרחשת כמעשה של יום ביום באזור הנגב. את התופעה החמורה הזו יש למגר כדי להבטיח את שלום הציבור, וגם כדי לאפשר לאנשי החוק למלא את תפקידם ללא מורא. תרומתם של בתי המשפט למאמץ שנועד להשיג מטרה זו צריכה לקבל ביטוי ברמת הענישה הנקוטה, ולנוכח פסקי דין שהוצגו בפנינו אנו חוששים כי ברמת הענישה הנהוגה כיום אין די, וספק אם רכיב ההרתעה זכה בה למענה הולם..."**.

בע"פ מוסטפא, אליו הפנתה המאשימה, דחה בית המשפט העליון את ערעור המערער על חומרת העונש, במסגרתו הוטלו עליו 42 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה בן 4 חודשים - חציו בחופף וחציו במצטבר. זאת בגין אירוע במסגרתו, בשעת לילה מאוחרת, נהג המערער בעיר לוד, תחת השפעת משקאות משכרים, מבלי שהחזיק ברישיון נהיגה בתוקף וללא רישיון רכב תקף. משניסו השוטרים לעצרו, נמלט המערער בנהיגה פראית, שכללה, בין היתר, עליה עם הגלגל על המדרכה, נסיעה מזגזגת, ונסיעה בנתיב הנגדי. כאשר המערער הגיע למחסום המשטרה שנפרס על מנת לעצרו - הוא המשיך בנסיעה מהירה, עלה על הדוקרנים, פנה לעבר רחוב נוסף, שם עלה על אי תנועה, עד שנעצר סמוך לביתו. בחיפוש שנערך במכוניתו נמצאו כלי עישון סם וחשיש במשקל 0.3 גרם. בית המשפט העליון קבע קביעה עקרונית ולפיה **"...על מנת למנוע אי הבנות לגבי מתחם הענישה, אחזור ואצהיר כי הלכת אלקיעאן עומדת איתן על רגליה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין"**.

בע"פ 2079/06 ו-2101/06 אבו עצא נגד מדינת ישראל (07/06/06), אליו הפנתה המאשימה, קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת העונש ודחה את ערעורו של המשיב על חומרתו, והחמיר את עונש המאסר שהוטל על המשיב משנתיים ל-4 שנות מאסר, וזאת על אף היות הנאשם צעיר נעדר עבר פלילי. באותו מקרה לא ציית המשיב להוראות השוטרים לעצור, פתח במנוסה תוך שהשוטרים רודפים אחריו, במהלך הנסיעה אילץ נהגים לבלום בלימת חירום או לסטות לצד הדרך כדי למלט עצמם מפגיעה, ובהמשך אף ביצע עבירות תנועה עד שנקלע לפקק תנועה ושוטרים שזינקו לעברו לכדו אותו. בית המשפט ציין בפסק דין זה כי: **"...שעת חירום היא בדרכים, הואיל וכמעט בכל יום מצטרפות משפחות רבות למעגל השכול שנגרם בעטייה של נהיגה רשלנית. בנסיבות אלו, כשבתוכנו מסתובבים לא מעטים המעלים, ומדעת, את רף הסיכון בכבישים לשיאים שלא ידענו כמותם, מצווה בית המשפט להחמיר בענישה כדי לתרום את תרומתו לביעורו של נגע זה"**. יש לציין כי במקרה זה לא נגרם בפועל כל נזק ומדובר אף באירוע קצר משמעותית מזה המונח לפני כעת.

בע"פ 9529/08 אלעסם נגד מדינת ישראל (07/04/09), אליו הפנתה המאשימה, דחה בית המשפט העליון את ערעורו של המשיב על חומרת העונש. באותו מקרה נהג המערער, כשברכבו 3 נוספים, באופן שאילץ נהגים אחרים לבלום בלימת חירום כדי להימנע מתאונה. כאשר ניסה הרכב המשטרתי לעקוף את רכבו של המערער, הסיט המערער את הרכב בכדי לפגוע בשוטרים או ברכבם או לסכן את בטיחותם, באופן שאילץ את השוטר שנהג ברכב לבלום. המרדף הגיע לסיומו רק לאחר שאירע תקר באחד מגלגלי הרכב של המערער. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה, ופסילה למשך 4 שנים. בית המשפט קבע כי העונש שהוטל על המערער איננו חורג מרף הענישה במקרים דומים ואף קבע כי: **"...המעשים בהם הורשע המערער, על פי הודאתו, הינם חמורים ויש בהם להעיד על זלזול בחיי אדם, אותם הוא סיכן בנהיגתו הפרועה, כמו גם בשלטון החוק ובגורמים המופקדים על אכיפתו. לא בכדי הנחה בית משפט זה את הערכאות הדיוניות להחמיר בענישה בכל הקשור לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, אשר העונש הקבוע בצידה בחוק הוא עשרים שנות מאסר"**.

בע"פ 6739/09 אבו סיאם נגד מדינת ישראל (15/10/09), אליו הפנתה המאשימה, דחה בית המשפט העליון את ערעורו של המשיב אף לעניין חומרת העונש. באותו מקרה, לאחר ששוטרים סימנו למערער לעצור - זה לא ציית להם והחל להימלט בנסיעה מהירה תוך שסיכן את מי שנקלע לדרכו. כך לדוגמה - עקף משאית תוך שעלה על אי תנועה, עקף רכב מימין, נסע בניגוד לכיוון התנועה, עלה על מדרכה ואשה וילדים שהיו עליה נאלצו לקפוץ לכביש כדי להימנע מפגיעה. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער 4 שנות מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה, ופסילה למשך 5 שנים. בית המשפט קבע כי נוכח חומרת המעשים, לא ראה מקום או עילה להתערב בגזר הדין.

בע"פ 5981/15 ו-7190/15 סלוצקי נגד מדינת ישראל (05/07/16) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה, דחה את ערעורו של המערער, והחמיר את עונשו של המערער מ-24 ל-34 חודשי מאסר בפועל והחמיר אף בעונש הפסילה מ-24 ל-36 חודשי פסילה בפועל, תוך שקבע כי איננו ממצה את הדין בהיותו ערכאת ערעור. באותו מקרה, לא נשמע המערער להוראות אופנוע משטרתי לעצור, נהג בפראות בעיבורה של עיר תוך עליה על מדרכות, עקיפת רכבים באופן מסוכן, אי מתן זכות קדימה להולכי רגל וגרימת נזק לרכוש. כל זאת עת הוא נוהג בהיותו פסול מלנהוג. באותו מקרה לא נגרם נזק לגוף. בית המשפט העליון קבע כי **"נוכח האמור, השתכנעתי כי יש לקבל במידה רבה את טענת המערער ולקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו של המשיב בטווח שבין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל"**.

בת"פ 14459-01-18 (מחוזי ב"ש) מדינת ישראל נגד אבו כף (21/10/18), אליו הפנתה המאשימה, קבע בית המשפט מתחם עונש הולם הנע בין 3-5 שנות מאסר בפועל לצד 2-5 שנות פסילת רישיון בפועל, בגין הרשעת הנאשם בביצוע עבירות סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ונהיגה ללא רישיון ולא ביטוח. זאת בגין אירוע בו מתנדבי משטרה סימנו לנאשם לעצור - זה לא שעה להוראתם והמשיך בנסיעה. בהמשך, שוטר שהיה בניידת סמויה כרז לנאשם לעצור - אך זה המשיך בנסיעה. במקביל, שוטר ומתנדב נוספים העמידו את רכבם במאונך כשאורות הסירנה פועלים ואותו לנאשם לעצור, אך זה חלף על פני הניידת, חצה את הצומת ברמזור אדום והתנגש ברכב אחר. כל זאת עשה הנאשם כשהוא ללא רישיון נהיגה וביטוח. כתוצאה מהאמור שני כלי הרכב ניזוקו משמעותית ונהג הרכב הנפגע נחבל מכרית האוויר בפניו ונגרמה לו המטומה באגן. לאחר שבית המשפט שקל אף את היות הנאשם צעיר נעדר עבר פלילי, המשולב בתעסוקה ואשר הודה במעשים - הטיל עליו 42 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה, פיצוי בסך 20,000 ₪, ופסילה בפועל למשך שנתיים. הנאשם חזר בו מערעור שהגיש (ע"פ 8255/18).

לא מצאתי ללמוד מת"פ 25370-04-20 (מחוזי ב"ש) מדינת ישראל נגד אבו רקייק (30/05/21), אליו הפנתה ההגנה, וזאת בשל השוני המהותי בין נסיבות אותו מקרה למקרה שלפניי.

נסיבות ביצוע העבירה

10. במסגרת **נסיבות ביצוע העבירות** יש לשקול את העובדה כי על אף שלא קדם תכנון לביצוע העבירות ולכאורה מדובר באירוע ספונטני, הנאשם ציין כי לקח בחשבון שבהתעכבותו עם האחרים "בעבודתם" לקח בחשבון כי מפר את התנאים המגבילים אשר הוטלו בעניינו. כמו כן, בשים לב לכך שהמרדף נמשך על פני פרק זמן לא קצר, היו לנאשם "נקודות יציאה" לא מעטות בהן יכול היה לחדול מנהיגתו הפרועה שסיכנה את משתמשי הדרך, אך הוא לא עשה כן ונהיגתו הפרועה הופסקה רק לאחר שעלה על דוקרנים שהוצבו במחסום.

נדמה כי אין די מילים כדי לתאר את חומרת מעשיו של הנאשם בהם ביצע רצף של מעשים קשים וחמורים. עיון בעובדות כתב האישום המתוקן מעלה, בקצירת האומר, כי הנאשם ברח בנהיגה במהירות מופרזת כשהבחין בשוטרים, לא נענה לכריזתם שהורתה לו לעצור, המשיך בנסיעה בפראות, נסע נגד כיוון התנועה, חצה צומת ברמזור אדום, עקף חסימה של ניידת משטרתית תוך ירידה לשוליים, המשיך בנסיעה פרועה, עלה על המדרכה על מנת להתחמק ממחסום משטרתית נוסף, המשיך בנסיעה במהירות על המדרכה בשולי הכביש, ומשניסה לחזור לכביש התנגש בחוזקה בניידת מג"ב וברכב שעמד במחסום. אף פגיעה זו לא גרמה לנאשם לחדול ממעשיו, ולאחריה המשיך בנסיעה, אך עלה על הדוקרנים שנפרסו ורק בשל כך הרכב נעצר.

עוד יש לשקול את חלקו הדומיננטי של הנאשם בביצוע העבירות, שבא לידי ביטוי בכך שהוא זה שנהג ברכב וביצע את המעשים בפועל, גם אם לפי גרסתו עשה כן בהתאם לבקשת האחרים.

עוד אשקול את העובדה כי כתוצאה ממעשי העבירות נגרם נזק משמעותי לרכוש שהוערך בכ- 134,481 ₪ לניידת מג"ב, ובכ- 30,000 ₪ לרכב פרטי, וכן לכך שנהג הטויוטה פינה עצמו עצמאית לבית החולים "ברזילי" לצורך בדיקה ושחרר לביתו.

כמו כן, יש לשקול את פוטנציאל הנזק המשמעותי הקיים באירוע שכזה, וזאת בשים לב לנהיגה הפרועה והמסוכנת שתוארה לעיל, אשר הייתה עלולה לגרום לנזקים חמורים הרבה יותר לא רק לרכוש אלא אף לנפש, בין אם לנאשם וליושבים ברכבו ובין אם למשתמשי הדרך ולשוטרים לאורך כל מסלול נסיעתו הממושך של הנאשם מתוככי העיר אשקלון ועד לצומת שער הנגב.

11. לאור האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של הנאשם נע בין 42-60 חודשי מאסר בפועל. ביחס לרכיב הפסילה אני קובעת מתחם הנע בין 3-5 שנות פסילה בפועל.

בטרם גזירת דינו של נאשם זה אבהיר כי על אף עיקרון אחידות הענישה וקיומם של שניים אחרים שלקחו חלק באירוע, במקרה דנן לאור השוני המהותי בין מעשיו של הנאשם לאחרים ובין העבירות שיוחסו לו, לאלה שיוחסו לאחרים, עיקרון אחידות הענישה איננו צריך לקבל משקל משמעותי בגזירת עונשו של נאשם זה. ודוק, כפי שקבע בית המשפט

העליון בעבר "עקרון אחדות הענישה, חשוב ככל שיהא - אינו חזות הכל, הענישה היא לעולם ענישה אינדיבידואלית והיא נגזרת ממכלול הנסיבות והשיקולים הפרטניים שבכל מקרה ומקרה" (רע"פ 9094/16 נעימי נגד מדינת ישראל (12/04/18), וכפי שעולה אף מע"פ 587/22 אבו נאעסה נגד מדינת ישראל (22/05/22) (פסקה 11).

קביעת עונשו של הנאשם

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה -

12. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות יש ליתן משקל לפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו. ככלל, לנאשם, ובמיוחד לצעיר אשר נישא אך לאחרונה, אשר נשלח לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה - נגרם נזק, הן בשל הגבלת החירות והיעדר היכולת להתפרנס, והן בשל ההשפעות הנפשיות והסביבתיות הנלוות למאסר, וכך גם, מטבע הדברים, נגרם נזק אף לבת זוגו.

עוד יש ליתן משקל להודאת הנאשם, לכך שהצהיר כי מוכן לפצות על הנזק שגרם ולהשתלב בטיפול, וכן להליכי הטיפול בהם נטען כי השתלב במסגרת מאסרו ולעובדה כי הביע צער על מעשיו. מנגד, יש ליתן משקל לכך שניסיונות טיפוליים אשר שולב בהם הנאשם בעבר - לא צלחו, כמפורט לעיל, וכי בשלב מסוים הפסיק הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן, ומשכך גם לא ניתנה המלצה שיקומית בעניינו בתיק אשר התנהל כנגדו כקטין. כמו כן, יש ליתן משקל להתרשמות שירות המבחן ממאפייני הנאשם ובהם - התנהגות של נגררות, חשיבה שטחית וילדותית, אימפולסיביות וקלות דעת, קושי להפנים את המניעים הפנימיים למעשיו, וכן קושי להפנים גבולות חיצוניים ולהירתע מגבולות החוק - כולם גורמי סיכון אשר הובילו את שירות המבחן להעריך כי קיים סיכון להישנות של התנהגות עוברת חוק מצד הנאשם, וכן להיעדר המלצה טיפולית-שיקומית בעניינו.

נוסף על המפורט, יש לתת את הדעת לכך שמעשי העבירות בוצעו תוך כדי ניהול הליך פלילי ובעת שהנאשם מצוי תחת תנאים מגבילים. וכן יש ליתן משקל לעברו הפלילי והתעבורתי של הנאשם. עיון בת/4 מעלה כי זה הורשע כקטין בביצוע עבירות דרישת באיומים של רכוש וגניבה, וביום 17/02/22 נגזר דינו ל-6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה ופיצוי. עיון בת/5 מעלה כי, בין היתר, בשנת 2018 ביצע הנאשם עבירת נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה) בגינה הוטל עליו צו של"צ, התחייבות, ושלילה מותנית.

הרתעת הרבים

13. חדשות לבקרים אנו עדים לאירועים במסגרתם נהגים בוחרים שלא לציית להוראות שוטרים לעצור את רכבם, וחלף זאת נוהגים באופן פרוץ, תוך שמסכנים את עצמם ואת משתמשי הדרך, ובכלל זה אף את השוטרים ומתנדבי המשטרה. משכך, ברי כי קיים צורך אף לשקול את שיקול הרתעת הרבים בקביעת עונשו של נאשם זה, כפי שעולה אף מהפסיקה אשר פורטה לעיל. כמו כן, לעניין זה אף יפים דברי כבוד השופט י' עמית בע"פ 1919/22 מקדשי נגד מדינת ישראל (02/08/22) לפיהם "על הענישה בעבירות הכרוכות במרדף לשקף את תרומת בתי המשפט בהגנה על הציבור ועל השוטרים העושים מלאכתם. כפי שנאמר פעמים רבות בפסיקה, "חברה מתוקנת לא יכולה

להשלים עם תופעות של נהיגה פראית וביריונית אשר מסכנת את ביטחון ציבור הנהגים ועוברי הדרך".

14. סוף דבר, לאחר ששקלתי מלוא השיקולים, באתי לכלל מסקנה כי יש להטיל על הנאשם ענישה בחלקו התחתון של מתחם הענישה, אך לא בתחתיתו, וזאת אף בשים לב לעתירתה המתונה של המאשימה בעניינו של נאשם זה.

באשר לרכיב הפיצוי, בניגוד לטענת ב"כ הנאשם, בשים לב לנזק שנגרם לרכב הטויוטה, ברי כי יש להטיל פיצוי לטובת נפגע העבירה, וכן, אף בשים לב לכך שנגרם נזק משמעותי לניידת - אף ברי כי יש להטיל ענישה בעלת רכיב כלכלי של קנס, תוך שקילת גובה הנזק שנגרם.

באשר להטלת פסילת רישיון נהיגה בפועל, על אף עתירת ב"כ הנאשם כי זו תהיה לא ארוכה, לאור חומרת מעשי העבירה והימשכות ביצוע המעשים על פני פרק זמן ומרחק לא מבוטלים, ובשים לב לפסיקה אשר הוצגה לעיל, לא ניתן להסתפק בפסילת רישיון קצרה, ויש להטיל פסילה משמעותית אשר תהלום את חומרת המעשים ותהווה גורם מרתיע נוסף מביצוע עבירות מסוג זה בעתיד.

15. סוף דבר, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א.** 48
חודשי מאסר בפועל מהם ינוכו ימי מעצרו. בנוסף, עונש המאסר שריצה הנאשם עקב הפקעת עונש המאסר בעבודות שירות ירוצו בחופף לעונש המאסר שהוטל על הנאשם בתיק זה.
- ב.** 12
חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור שוב עבירה לפי סימן ד' לפרק י' לחוק העונשין.
- ג.** 3
חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו של יעבור שוב עבירה לפי סעיף 287 לחוק העונשין.
- ד.** פוסלת
את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 5 שנים, זאת מיום שחרורו מהמאסר. לאור הצהרת ב"כ הנאשם כי לנאשם יש רישיון, מובהר לנאשם כי מניין הפסילה יחל להימנות רק מיום הפקדת הרישיון.

6 חודשי

ה.

פסילה על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו שלא יעבור שוב עבירה לפי התוספת הראשונה או השניה לפקודת התעבורה ו/או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

פיצוי

ו.

על סך 10,000 ₪ לע"ת 1 על פי פרטיו כפי שאלו מופיעים בתיק בית המשפט.

הפיצוי ישולם ב-2 תשלומים חודשיים שווים ורצופים.

תשלום ראשון תוך 90 יום מהיום.

ז. הנאשם ישלם קנס בסך 25,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורת הקנס.

הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים.

תשלום ראשון תוך 6 חודשים מהיום.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ז אדר תשפ"ג, 20 מרץ 2023, במעמד הצדדים.